

Social Environmental and Personal Factors Related to Soccer Bet Avoidance Behavior of High School Students in the Bangkok Metropolis Affiliated School¹

Paranee Wiraseranee²
Ungsinun Intarakamhang³
Pitchayanee Poonpol⁴

Received: Dec 07, 2018

Revised: Jan 08, 2019

Accepted: Jan 22, 2019

Abstract

The objective of this comparative correlational research was to investigate the prediction power of factors in soccer bet avoidance behavior. The study population was the high school students of Bangkok metropolis affiliated school where the 9 schools were located at the center of community around Bangkok area. The sample sizes consisted of three hundred and ninety one that were collected by cluster and convenience sampling in each cluster. The eight instruments were in the form of an approached summated rating scale. The IOC was between .6 to 1, the Discrimination was .21 to .71 and the reliability of Alpha Coefficient was between .69 to .87. Data was analyzed and presented using descriptive statistics and The Multiple Regression Analysis by Stepwise. The research findings as following: The stepwise multiple regression analysis solution illustrated the important factors and predictions for soccer bet avoidance behavior at 52.3% by the influence of good friends, positive attitudes towards soccer bet avoidance behavior and media literacy with a beta of .38, .27 and .21; respectively, ($p < .05$). The results from this study can shed the light on the development of students for good behaviors and can be a basis for further research.

Keywords: soccer bet avoidance behavior, social environmental factors, personal factors, high school students, Bangkok metropolis affiliated school

¹ This paper submitted in partial fulfillment of Master's thesis in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

² Graduate Student, Master Degree in Applied Behavioral Science Research, Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

³ Associate Professor at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

⁴ Lecturer at Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร¹

ภรณ์ วีระเศรณี²

อังศินันท์ อินทรกำแหง³

พิชญานี พูนพล⁴

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาแบบสหสัมพันธ์เชิงเปรียบเทียบ มีวัตถุประสงค์เพื่อค้นหาตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล ประชากรที่ศึกษาเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร 9 แห่ง ได้จัดตั้งโดยกระจายอย่างทั่วถึงตามเขตเมืองที่เป็นศูนย์กลางชุมชน ในการลงสนามวิจัยได้ใช้โรงเรียน 2 แห่งเป็นที่ทดลองแบบสอบถาม โรงเรียนอีก 7 แห่งเป็นสนามจริง (Cluster Sampling) โดยเก็บตัวอย่างจากแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีแบบสะดวก (Convenience Sampling) ทำการรวบรวมข้อมูลและได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 391 ชุด เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประเมินค่า 6 ระดับ จำนวน 8 ตอน มีค่า IOC ระหว่าง 0.6 ถึง 1.0 ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .20 ถึง .70 และค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟา ระหว่าง .68 ถึง .87 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนาและการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลวิจัยพบว่า ตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .37) เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล (ค่าเบต้า .26) และการรู้เท่าทันสื่อ (ค่าเบต้า .20) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ทั้งสามตัวแปรสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลในกลุ่มรวมได้ร้อยละ 52.3 ผลวิจัยนี้สามารถเป็นแนวทางสำหรับพัฒนานักเรียนให้เกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ซึ่งทำให้หลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ และเป็นฐานต่อยอดการวิจัยต่อไป

คำสำคัญ: พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ปัจจัยด้านบุคคล นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

¹ บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของปริญญาโทระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³ รองศาสตราจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

⁴ อาจารย์ ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทนำ

การพนันบอลในกลุ่มนักเรียนและเยาวชนเป็นปัญหาสังคมที่สร้างผลกระทบอย่างมาก นับตั้งแต่ปัญหาหนี้สินของนักเรียนและเยาวชนซึ่งเป็นผู้ไม่มีรายได้ การทำร้ายร่างกายเนื่องจากการฉ้อโกงเพราะไม่สามารถใช้หนี้พนัน การลักขโมย การค้ายาเสพติดเพื่อหาเงินใช้หนี้หรือเล่นพนันบอล (Pinthong, 2012; Trirat, 2017) และช่องทางที่เยาวชนจะเข้าถึงการพนันบอลเป็นไปได้ง่ายขึ้น ทั้งทางอินเทอร์เน็ต ทางทีวีออนไลน์ในโทรศัพท์มือถือ ปรากฏการณ์ที่มีการนำไปโพยที่ใช้สำหรับพนันบอลมาแจกไว้ตามตู้รับจดหมายของแต่ละบ้าน ตลอดจนในร้านสะดวกซื้อยังมีหนังสือพิมพ์ที่ให้ข้อมูลสำหรับพนันบอลวางจำหน่ายอย่างเปิดเผย ซึ่งปัญหาดังกล่าวล้วนส่งผลเป็นความอ่อนแอของสังคมไทยทั้งสิ้น

แม้จะมีผู้สนใจศึกษาปัญหาการพนันบอลของเยาวชนอยู่เป็นจำนวนมาก งานวิจัยและงานสำรวจที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็นการค้นหาสาเหตุที่ทำให้เยาวชนเข้าถึงหรือเล่นพนันบอล แต่ปัญหาการพนันบอลยังคงมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยจากข้อมูลการสำรวจปี ค.ศ. 2015-2017 พบว่า คนไทยที่เล่นพนันบอลมี 2.47 ล้านคน แบ่งเป็นเพศชายเพิ่มขึ้น 39.5% และแบ่งเป็นเพศหญิงลดลง 21.6% ข้อมูลเหล่านี้สามารถประเมินได้ว่าคนไทยเล่นพนันบอลเฉลี่ยคนละ 56,549 บาทต่อปี โดยผู้เล่นเยาวชนช่วงอายุ 15-25 ปี มีจำนวน 6.09 แสนคน (Center for Gambling Studies, 2015-2017)

ผู้วิจัยเห็นว่า การใช้หลักวิชาการทางด้านสังคมวิทยาและจิตวิทยา (Nye, 1958; Erikson, 1997; Friedman; 2000) เพื่อศึกษาพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนในการค้นหาปัจจัยส่งเสริมที่ทำให้นักเรียนมีความประพฤติดีสามารถหลีกเลี่ยงจากการพนันบอลได้ จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนสามารถนำปัจจัยที่ค้นพบดังกล่าวไปใช้ในการพัฒนาและส่งเสริมนักเรียนจำนวนมากที่ยังไม่ถูกชักชวนให้เล่นพนันบอลหรือยังไม่เล่นพนันบอล ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ยั่งยืนหรือลดความรุนแรงของปัญหาการพนันบอลของนักเรียนลงได้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อค้นหาปัจจัยทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลด้วยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและด้านบุคคลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดสำคัญในการศึกษาพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับงานวิจัยนี้มี 2 แนวคิด ดังนี้ แนวคิดที่ 1) แนวคิดเอกลักษณ์แห่งตนของ Erikson (1997) ที่ระบุว่า บุคคลในช่วงวัยรุ่นเป็นช่วงวัยสำคัญที่สุดในการพัฒนาความเป็นตัวตนของมนุษย์ (Stevens, 2008) วัยรุ่นที่ได้รับการอบรมสั่งสอนจากผู้เลี้ยงดูตั้งแต่เป็นเด็กเล็กนำความรู้จากครู โรงเรียน เพื่อนและความรู้อื่นมาประกอบกันเป็นการกระทำหรือพฤติกรรมที่สามารถผ่านพ้นวิกฤติชีวิตในช่วงวัยรุ่นนี้ได้ จะเป็นการบรรลุเอกลักษณ์แห่งตนซึ่งทำให้เป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ในอนาคต แนวคิดที่ 2) แนวคิดความสัมพันธ์ในครอบครัวและพฤติกรรมกระทำผิด (Nye, 1958) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลไม่กระทำผิดเพราะได้รับการควบคุมจากสังคม ทั้งจากความสัมพันธ์กับครอบครัว

ที่เป็นการควบคุมทางตรงหรือสถาบันที่เกี่ยวข้องที่เป็นการควบคุมทางอ้อมสู่พัฒนาการที่สำคัญที่สุด คือ ความสามารถในการควบคุมตนเองได้ด้วยมโนธรรมของตนเอง และหากบุคคลมีความเพียงพอ การกระทำผิดย่อมไม่เกิดขึ้น แนวคิดทั้งสองนี้มีความเหมาะสมในการศึกษาพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง และเมื่อศึกษาร่วมกับงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องจึงได้แนวทางในการค้นหาตัวแปรสำคัญที่จะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้นักเรียนหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ด้วยความสามารถและมโนธรรมของตนเอง

พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล เป็นการแสดงออกของนักเรียนที่ละเว้นการพนันบอลได้ด้วยการแสดงออกด้านใดด้านหนึ่งหรือสองด้าน คือ ด้านการควบคุมตนเอง (Iam-Ui, 2006; Voracharoensri, 2007; Kiatmahachai, 2012) และหรือด้านการปฏิเสธการชวนให้พนันบอลเมื่อมีคนมาชักชวน (Sinsup, 2000; Voracharoensri, 2007) ซึ่งอธิบายได้ว่า

ด้านการควบคุมตนเอง ผู้วิจัยประยุกต์ใช้แนวคิดการควบคุมตนเองของ Tangney, Baumeister, and Boone (2004) ซึ่งหมายถึง ความตั้งใจที่จะเอาชนะหรือเปลี่ยนแปลงการตอบสนองภายในจิตใจของบุคคลเพื่อยับยั้งการกระทำที่ไม่พึงประสงค์ โดยกำกับการแสดงออก 2 วิธี คือ 1) ควบคุมตนเองด้านอารมณ์ (Emotional Control) โดยบุคคลมีความพยายามกำหนดอารมณ์และสร้างความรู้สึกผิดให้เกิดขึ้น เมื่อต้องเผชิญกับสภาวะจิตใจและสภาพแวดล้อมที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิด 2) ควบคุมตนเองจากสิ่งเร้า (Impulse Control) เช่น ตระหนักว่าปริมาณเงินที่หวังจะได้รับจากการพนันบอล หรือรับรู้ว่าการทลายผลการแข่งขันฟุตบอลล่วงหน้าล้วนเป็นสิ่งไม่แน่นอน จึงไม่เกี่ยวข้องเพื่อไม่ให้เกิดความเสียหาย เป็นต้น

ด้านการปฏิเสธการชวนให้พนันบอล เป็นการแสดงออกที่ไม่ยอมรับและไม่ทำตามการชวนนั้น มีหลักการปฏิเสธ 2 ประการ คือ 1) ปฏิเสธเพื่อแสดงออกว่าไม่ต้องการมีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องกับการพนันบอล ด้วยคำพูดที่ไม่ทำให้ผู้ชวนอับอาย เสียหน้าหรือเสียสัมพันธภาพ 2) ไม่หวั่นไหวกับการชวนซ้ำ ยังคงยืนยันการปฏิเสธการชวนนั้นอย่างไม่เปลี่ยนแปลง

แนวคิดทฤษฎีที่เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยในการวิเคราะห์พฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Learning Cognitive Theory) ของ Bandura (1986) เชื่อว่าพฤติกรรมของมนุษย์ส่วนใหญ่เป็นการเรียนรู้จากการสังเกต (Observational Learning) หรือเลียนแบบจากตัวแบบ (Modeling) จึงเรียกการเรียนรู้จากการสังเกตว่า การเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบ และเนื่องจากมนุษย์มีปฏิสัมพันธ์ (Interact) กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวอยู่เสมอ Bandura อธิบายว่า การเรียนรู้เกิดจากการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนหรือบุคคลกับสภาพแวดล้อมในสังคม ทั้งบุคคลและสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อกันและกัน และทั้งตัวผู้เรียนกับสภาพแวดล้อมมีความสำคัญเท่ากัน พฤติกรรมกับปัจจัยสภาพแวดล้อมและบุคคลทั้ง 3 สิ่งนี้ มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันไม่อาจแยกออกจากกันได้ เนื่องจากมีการกำหนดซึ่งกันและกัน (Reciprocal) เช่น ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ ความคิด ความรู้สึก ความคาดหวัง ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมาย ความตั้งใจ ซึ่งล้วนส่งผลต่อการกำหนดลักษณะและทิศทางของพฤติกรรม ขณะเดียวกันพฤติกรรมของบุคคลเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดลักษณะการคิดและการสนองตอบทางอารมณ์ของบุคคลนั้นเช่นกัน

ดังนั้นสำหรับการวิจัยนี้ จึงศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและด้านบุคคลที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล โดยจากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ตัวแปรในปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว การสนับสนุนจากครู ปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอลกับการรู้เท่าทันสื่อ และเนื่องจากสังคมไทยมีความใกล้ชิดกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ ผู้วิจัยจึงขยายขอบเขตตัวแปรปัจจัยให้ครอบคลุมยิ่งขึ้น โดยนำตัวแปรอิทธิพลกัลยาณมิตรที่เป็นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม และการคิดแบบคุณค่าแท้-คุณค่าเทียมที่เป็นปัจจัยด้านบุคคลมาร่วมศึกษาในงานวิจัยนี้

สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เป็นปัจจัยสำคัญยิ่งต่อพฤติกรรมวัยรุ่น ความสัมพันธ์ในครอบครัวที่ดีส่งผลให้เยาวชนมีสุขภาพจิตดี เป็นอิทธิพลทางบวกโดยตรงต่อพฤติกรรมที่เหมาะสม ไม่จำเป็นต้องเป็นครอบครัวใหญ่หรือมีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมาก แต่ขึ้นกับคุณภาพของความสัมพันธ์ในครอบครัวที่สมาชิกแต่ละคนมีให้กัน (Ubon, 2001) ลักษณะครอบครัวที่สมาชิกมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีคุณภาพ ประกอบด้วย 6 ลักษณะคือ 1) ตระหนักและชื่นชมในคุณค่าซึ่งกันและกัน โดยมีการแสดงออกอย่างชัดเจน 2) มีเวลาร่วมกันทำกิจกรรมที่ทุกคนพอใจ 3) ส่งเสริมให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุขและสวัสดิภาพที่ดี 4) มีเวลาพูดคุยรับรู้เรื่องราวไม่ปกปิด ไม่รับรู้เรื่องราวผ่านบุคคลอื่น 5) มีศรัทธาต่อศาสนาร่วมกัน 6) แก้ปัญหาหรือกู่สถานการณ์วิกฤตให้กลับคืนสู่สภาพที่ดีเช่นเดิมได้

การสนับสนุนจากครู เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่ส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมพึงปรารถนาของสังคม การสนับสนุนจากครูมีผลต่อการปรับตัวด้านอารมณ์ ลดภาวะซึมเศร้า เสริมสร้างความรู้สึกรักที่มีคุณค่าในตนเองสูงขึ้น และส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน Rueger, Malecki, and Demaray, (2010) ระบุว่า การสนับสนุนจากครูส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม นักเรียนที่ได้รับการสนับสนุนจากครูเป็นผู้มีความสามารถเผชิญปัญหาและฟันฝ่าอุปสรรค มีพฤติกรรมประหยัดและเก็บออมเงิน มีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตได้อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย เป็นต้น สำหรับการศึกษารุ่นนี้ การสนับสนุนจากครู หมายถึง การที่นักเรียนได้รับการส่งเสริมให้ประพฤติดีและได้รับความช่วยเหลือ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ได้รับความห่วงใยเอาใจใส่และการชื่นชมจากครู 2) ได้รับข่าวสารความรู้ คำแนะนำ คำอธิบายที่ชี้ให้เห็นภัยจากพนันบอล 3) ครูเปิดโอกาสให้มีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นเกี่ยวกับโทษของพนันบอล

เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล เจตคติเป็นคุณลักษณะทางจิตของบุคคล เกิดจากการเรียนรู้ประสบการณ์ เป็นความโน้มเอียงทางความรู้สึก ความคิดเห็น การประเมินบุคคล สิ่งของหรือสถานการณ์อย่างมีทิศทาง และมีความเข้มหรือเบาบาง พร้อมทั้งจะแสดงพฤติกรรมเข้าหาเมื่อรู้สึกชอบ หรือพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมถอยหนีเมื่อเกิดความรู้สึกไม่ชอบ สำหรับการศึกษารุ่นนี้ใช้แนวคิดเจตคติของ McGuire (1985) ซึ่งได้แบ่งเจตคติเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความรู้เชิงประเมินค่า (Cognitive Component) หมายถึง การที่บุคคลรับรู้เกี่ยวกับวัตถุ สิ่งของหรือเหตุการณ์ รวมทั้งความเชื่อต่อสิ่งเหล่านั้นว่า ดีหรือเลว มีประโยชน์หรือโทษมากน้อยเพียงใด 2) ความรู้สึก (Affective Component) หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจ ความรู้สึกนี้เกิดขึ้นโดยอัตโนมัติเมื่อบุคคลมีความรู้เกี่ยวกับคุณและโทษของสิ่งนั้น

3) ความพร้อมที่จะปฏิบัติ (Behavior Intention Component) หมายถึง ความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเมื่อบุคคลมีความรู้เชิงประเมินค่าและมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบสิ่งนั้นอย่างสอดคล้องกัน สำหรับงานวิจัยนี้ เจตคติประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ 1) ความรู้สึกเชิงประเมินค่าในประโยชน์หรือโทษของการมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล 2) ความชอบหรือไม่ชอบ พอใจหรือไม่พอใจในพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล และ 3) ความพร้อมที่จะกระทำพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล

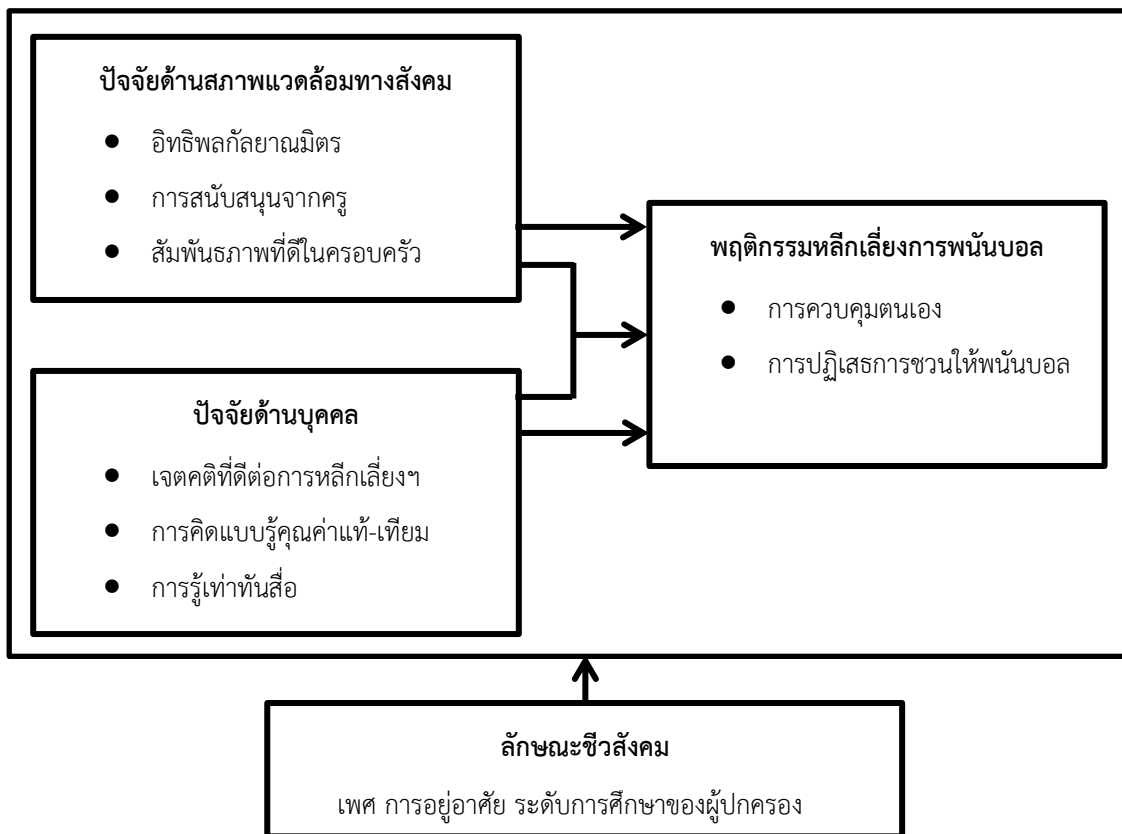
การรู้เท่าทันสื่อ สื่อมีความเกี่ยวข้องกับพัฒนาการของเด็กและเยาวชนตั้งแต่เยาว์วัย จากการรับรู้ เรียนรู้ และสร้างเสริมรูปแบบการใช้ชีวิตจนคุ้นเคยและกลายเป็นวิถีชีวิตเมื่อเติบโตขึ้น ซึ่งนำมาสู่การเกิดพฤติกรรมสำคัญหลายด้าน ดังงานวิจัยของ Intarakamhang (2014) ที่พบว่า ความรอบรู้ด้านสุขภาพของนักเรียนวัยรุ่นเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรู้เท่าทันสื่อ และ Ubon (2009) พบว่า ความสามารถในการคิดวิเคราะห์กับการรู้เท่าทันสื่อหนังสือพิมพ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อกัน สำหรับการศึกษา การรู้เท่าทันสื่อ หมายถึง การที่ผู้รับข่าวสารรับเนื้อหาสาระจากผู้ส่งข่าวสารโดยผ่านสื่อมวลชนหลากหลายประเภท เช่น หนังสือพิมพ์ อินเทอร์เน็ต หรือโทรทัศน์ เป็นต้น เพื่อให้การรับข่าวสารเกิดประโยชน์สูงสุด การรู้เท่าทันสื่อจึงประกอบด้วย 2 องค์ประกอบ คือ 1) การรับรู้และเข้าใจข่าวสารที่สื่อนำเสนอ 2) การกลั่นกรองและเลือกรับประโยชน์จากข่าวสาร

อิทธิพลกัลยาณมิตร เป็นหลักธรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาทางปัญญา เป็นการปฏิบัติตนของเพื่อนด้วยการเป็นมิตรที่ดี เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้องดีงาม ลักษณะความเป็นกัลยาณมิตรประกอบด้วย 4 ด้าน คือ 1) เพื่อนช่วยเหลือเกื้อกูล ช่วยรักษาทรัพย์สิน เป็นที่พึ่งยามมีภัย ออกทรัพย์เมื่อจำเป็น 2) เพื่อนไม่ทิ้งเพื่อนเมื่อมีภัยอันตราย 3) เพื่อนให้คำปรึกษาที่ดี ห้ามปรามหากจะทำความชั่ว 4) เพื่อนมีความรักใคร่ให้การสนับสนุนเมื่อได้รับการสรรเสริญ ให้การยับยั้งแก้ไขเมื่อได้รับการติเตียน (Payutto, 2016) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ อิทธิพลกัลยาณมิตร หมายถึง การที่นักเรียนรับรู้เรื่องราวและเลือกที่จะแสดงออกตามเพื่อนที่ดีจากการได้รับการถ่ายทอด 4 ประการ คือ 1) ได้รับคำแนะนำ ชักชวน และการสั่งสอนที่ดี 2) ได้รับการช่วยเหลือสนับสนุน ได้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ และการพูดให้กำลังใจ 3) ได้รับแบบอย่างที่ดีจากการได้ยินได้เห็นและเลียนแบบ 4) ได้รับการป้องกันไม่ให้เกิดกระทำในทางเสื่อมเสีย รับฟังคำตักเตือนห้ามปรามเมื่อมีแนวโน้มที่จะกระทำผิด

การคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม เป็นวิธีคิดด้วยปัญญาในการสกัดค้นหาขัดเกลากิเลสเพื่อให้เกิดพฤติกรรมพึงประสงค์ พ้นจากความเป็นทาสวัตถุ เลือกสิ่งที่มีประโยชน์ ไม่นิยมส่วนที่พอกเสริมให้มีราคาหรือความพึงพอใจที่เกินความพอดีต่อการดำรงชีวิตหรือเป้าหมายอื่นที่ไม่จำเป็น (Payutto, 2016) สำหรับการศึกษาครั้งนี้ การคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม หมายถึง การที่นักเรียนรู้จักพิจารณาจากการชมการแข่งขันฟุตบอลซึ่งประกอบด้วย 1) รับรู้และเลือกรับประโยชน์หรือคุณค่าที่แท้จริงจากการชมกีฬาฟุตบอลที่ปราศจากประโยชน์อื่นแอบแฝง พอกเสริมหรือเติมแต่ง จนเปลี่ยนแปลงความมุ่งหมายที่ดีของการชมกีฬาฟุตบอล 2) เลือกรับแบบอย่างที่ดีจากนักฟุตบอล 3) ไม่เลือกรับสิ่งที่เป็นโทษ สิ่งที่เป็นประโยชน์ไม่จริง หรือคุณค่าเทียมจากการชมการแข่งขันฟุตบอล

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura (1986) เป็นกรอบการศึกษาพฤติกรรมหลักเลี่ยงการพนันบอลที่ประกอบด้วย การควบคุมตนเองและการปฏิเสธการชวนให้พนันบอล ซึ่งทฤษฎีนี้ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลที่เกิดขึ้นได้จากการเรียนรู้โดยการสังเกตหรือเลียนแบบจากตัวแบบ โดยบุคคลมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัวอยู่เสมอ การเรียนรู้จึงเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างสภาพแวดล้อมทางสังคมกับบุคคล ทั้งสภาพแวดล้อมทางสังคมและบุคคลต่างมีอิทธิพลต่อกันและกัน และมีความสำคัญเท่ากัน ดังนั้น พฤติกรรมบุคคลจึงเกิดจาก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและด้านบุคคล จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมหลักเลี่ยงการพนันบอล ได้แก่ อิทธิพลกัลยาณมิตร การสนับสนุนจากครู และสัมพันธ์ภาพที่ดีในครอบครัว ด้านบุคคล ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการหลักเลี่ยงการเล่นพนันบอล การคิดแบบรู้คุณค่าแท้-เทียม และการรู้เท่าทันสื่อ เป็นกรอบแนวคิดการวิจัยที่ตั้งอยู่บนฐานของลักษณะชีวสังคมของนักเรียน ดังนี้ เพศ การอยู่อาศัย และระดับการศึกษาของผู้ปกครอง

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ตัวแปรในกลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและด้านบุคคล สามารถทำนายพฤติกรรมหลักเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนในกลุ่มรวมและกลุ่มที่มีลักษณะชีวสังคมต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา เป็นนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2560 มีจำนวนนักเรียน 3,009 คน โรงเรียนทั้งสิ้น 9 แห่ง ซึ่ง กรุงเทพมหานคร ได้จัดการกระจายโรงเรียนในสังกัดอย่างทั่วถึงตามเขตเมืองที่เป็นศูนย์กลางชุมชน

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้จากตาราง Krejcie and Morgan (1970) กำหนด ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ของจำนวนประชากรทั้งหมด คิดเป็นจำนวนตัวอย่างขั้นต่ำ 341 คน และเพื่อป้องกันการได้รับแบบสอบถามตอบกลับที่ไม่สมบูรณ์จึงเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 10 ได้เป็น นักเรียน 375 คน คิดเป็นสัดส่วนตัวอย่างต่อประชากรประมาณ 1: 8 หรือ 12.5% ผู้วิจัยจึงวางแผนเก็บตัวอย่าง รวม 375 คนจากโรงเรียน 9 แห่ง โดยแบ่งตามสัดส่วนให้ใกล้เคียงกับสัดส่วนของนักเรียนที่มีในแต่ละโรงเรียนต่อ นักเรียนทั้งหมด (Cluster Sampling)

ในการเก็บข้อมูล ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนสำหรับทดลองใช้แบบสอบถาม (Tryout) ด้วยการจับฉลาก 2 แห่ง มีเป้าหมายกลุ่มตัวอย่าง 70 คน (ได้จริง 102 คน) และได้แสดงความประสงค์ว่าหลังจาก Tryout แล้ว จะขอให้ทางโรงเรียนจัดนักเรียนใหม่โดยไม่ซ้ำคนให้มาตอบแบบสอบถามหลังการปรับปรุงแล้ว ได้รับทราบเหตุผลว่า เนื่องจากนักเรียนใช้ชีวิตเดินเรียนและหมุนเวียนคละกัน การจัดนักเรียนใหม่โดยไม่ให้ซ้ำคนในเวลาที่ต้องการ ทำได้ยาก ผู้วิจัยจึงใช้โรงเรียนที่เหลือ 7 แห่งเป็นสนามวิจัยเพื่อเก็บตัวอย่างจริงด้วยแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแล้วในจำนวนคงเดิม 375 คน ได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 391 ชุด ซึ่งสัดส่วนหรือ เปอร์เซ็นต์ของกลุ่มตัวอย่างต่อประชากรที่เก็บได้จริงมีค่าใกล้เคียงกับแผนที่กำหนดไว้ ในการเก็บตัวอย่างจาก โรงเรียนแต่ละแห่งใช้วิธีแบบสะดวก (Convenience Sampling) โดยโรงเรียนเป็นผู้รวบรวมนักเรียนมาตอบ แบบสอบถาม

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามการวิจัย มีรายละเอียดที่ครอบคลุมขอบเขตตัวแปรอย่างครบถ้วน และอยู่ใน กรอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย เป็นชุดแบบสอบถามพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง 8 ตอน รวม 85 ข้อ 1) แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมของผู้ตอบ 2) แบบสอบถามพฤติกรรมหลีกเลี่ยง การพนันบอล 3) แบบสอบถามอิทธิพลกัลยาณมิตร 4) แบบสอบถามการสนับสนุนจากครู 5) แบบสอบถาม สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว 6) แบบสอบถามเจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล 7) แบบสอบถามการคิด แบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และ 8) แบบสอบถามการรู้เท่าทันสื่อ ลักษณะข้อคำถามตอนที่ 1 เป็นการให้ เลือกตอบ ส่วนข้อคำถามตอนที่ 2 - 8 เป็นชนิดมาตราประเมินค่า 6 ระดับ ตั้งแต่ “จริงที่สุด” ถึง “ไม่จริงเลย” มีค่า ความเชื่อมั่น (Reliability) ชนิดสอดคล้องภายในแบบครอนบาคแอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient) ทั้ง ฉบับเท่ากับ .87, .80, .80, .73, .86, .76 และ .68 ตามลำดับ

การสร้างพัฒนาแบบสอบถามมีลำดับขั้นดังนี้ 1) ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี งานวิจัยและ แบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ใช้ในงานวิจัยนี้ 2) กำหนดนิยามเชิงปฏิบัติการของตัวแปรที่ศึกษาให้ชัดเจน จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 3) สร้างแบบสอบถามตามนิยามปฏิบัติการของแต่ละตัวแปรให้

ครอบคลุมเนื้อหาและจุดประสงค์ที่ต้องการวิจัย ตรวจสอบความถูกต้องของแบบสอบถามที่สร้างขึ้นก่อนเสนอผู้เชี่ยวชาญ 4) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านที่เป็นอิสระจากกัน เป็นผู้ตรวจสอบพิจารณาความสอดคล้องกับนิยามเชิงทฤษฎี นิยามเชิงปฏิบัติการ และความครอบคลุมของเนื้อหาในสิ่งที่ต้องการวัดในแต่ละตัวแปร ผลพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .6 ถึง 1 พร้อมปรับปรุงข้อคำถามให้เข้าใจง่ายไม่ซับซ้อน 5) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มเป้าหมาย 102 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกวิเคราะห์ความสัมพันธ์รายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น ทั้งนี้ผลการตรวจสอบพบว่า แบบสอบถามในงานวิจัยนี้ได้ค่า Cronbach's Alpha ระหว่าง .68-.87 ซึ่งมีค่าใกล้ 1 และเป็นบวก ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง .20-.70 แสดงถึงความสอดคล้องของคำตอบที่มีทิศทางเดียวกัน

เพื่อการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ทำหนังสืออธิบายและขอความยินยอมในการเข้าร่วมการวิจัย และให้ข้อมูล ตามใบรับรองจริยธรรมการวิจัย หมายเลขรับรอง SWUEC/E-087/2560 รับรองว่า ไม่มีการล่วงละเมิดสิทธิสวัสดิภาพ ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางร่างกายและจิตใจแก่ผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งผู้วิจัยได้ทำหนังสือขออนุญาตโรงเรียนเพื่อเก็บข้อมูลโดยมีข้อชี้แจงที่เป็นลายลักษณ์อักษร รวมทั้งผู้วิจัยได้ไปชี้แจงต่อกลุ่มนักเรียนผู้ให้ข้อมูลก่อนที่จะกรอกแบบสอบถามว่า ผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิให้ข้อมูลโดยสมัครใจ ข้อมูลจะถูกเก็บเป็นความลับ การอภิปรายผลหรือเผยแพร่จะเป็นภาพรวมที่แสดงผลงานการวิจัยเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่รวบรวมได้นำมากำหนดรหัส ลงบันทึก และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้สถิติพื้นฐานพรรณนาข้อมูลเบื้องต้น ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และสถิติวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) เพื่อการทดสอบสมมติฐาน

ผลการวิจัย

1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทำให้ทราบว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 391 คน เป็นเพศหญิง 241 คน คิดเป็นร้อยละ 61.6 เป็นเพศชาย 150 คน คิดเป็นร้อยละ 38.4 เมื่อจำแนกตามการอยู่อาศัย พบว่า นักเรียนที่อยู่กับพ่อแม่หรือญาติ 371 คน คิดเป็นร้อยละ 94.9 นักเรียนที่ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่หรือญาติ 20 คน คิดเป็นร้อยละ 5.1 และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครอง พบว่า การศึกษาของผู้ปกครองส่วนใหญ่อยู่ในระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 320 คน คิดเป็นร้อยละ 81.8 ระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า 71 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2

2) ผลการทดสอบตามสมมติฐานในการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณนี้ ผู้วิจัยได้ทดสอบภาวะร่วมเส้นตรงพหุ (Multicollinearity) (Bowarnkitiwong, 2005) เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาความสัมพันธ์ร่วระหว่างตัวแปร ด้วยวิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

ระหว่างตัวแปรอิสระ (r) มีค่าระหว่าง .26-.67 (ควรมีค่าไม่เกิน 0.8) ค่า Tolerance มีค่าระหว่าง .92-.55 (ควรมีค่าไม่น้อยกว่า .2 และมีค่าใกล้ 1) และ VIF มีค่าระหว่าง 1.07-1.8 (ควรมีค่าไม่เกิน 10)

จากผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise) ด้วยตัวแปรอิสระ 2 กลุ่ม 1) กลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม มี 3 ตัวแปร ได้แก่ อิทธิพลกลายณมิตร การสนับสนุนจากครู สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว และ 2) กลุ่มปัจจัยด้านบุคคล มี 3 ตัวแปร ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการเล่นพนันบอล การคิดแบบรู้คุณค่าแท้-คุณค่าเทียม และการรู้เท่าทันสื่อ รวม 6 ตัวแปรอิสระ วิเคราะห์ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 6 ตัวแปร ได้แก่ เพศชาย เพศหญิง การอยู่กับพ่อแม่หรือญาติ การไม่ได้อยู่กับพ่อแม่หรือญาติ การศึกษาของผู้ปกครองที่ต่ำกว่าปริญญาตรี และการศึกษาของผู้ปกครองที่เท่ากับปริญญาตรีและสูงกว่า โดยทำการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลวิเคราะห์แสดงในตารางที่ 1

ตาราง 1 ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและด้านบุคคล เพื่อทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ลักษณะชีวสังคม	จำนวน คน	% ทำนาย	ลำดับ ตัวทำนาย	Beta		
กลุ่มรวม	391	52.3	1,4,6	.37	.26	.20
กลุ่มเพศ						
เพศชาย	150	52.2	1,6	.46	.36	
เพศหญิง	241	51.3	4,1,3,2	.38	.33	.16
กลุ่มการอยู่อาศัย						
อยู่กับพ่อแม่หรือญาติ	371	50.3	1,4,6	.36	.27	.19
ไม่ได้อยู่กับพ่อแม่หรือญาติ	20	71.4	1,5	.53	.40	
กลุ่มระดับการศึกษาของผู้ปกครอง						
ต่ำกว่าปริญญาตรี	320	52.7	1,4,6,3	.33	.25	.20
เท่ากับหรือสูงกว่าปริญญาตรี	71	53.5	1,6	.52	.25	.10

หมายเหตุ: ตัวทำนาย 6 ตัว ได้แก่

1 = อิทธิพลกลายณมิตร	2 = การสนับสนุนจากครู
3 = สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว	4 = เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล
5 = การคิดแบบรู้คุณค่าแท้ - คุณค่าเทียม	6 = การรู้เท่าทันสื่อ

จากตาราง 1 พบว่า ตัวทำนายในกลุ่มปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและกลุ่มปัจจัยด้านบุคคลสามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลตามลำดับความสำคัญของตัวแปร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ดังนี้

ในกลุ่มรวม ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .37) รองลงมา คือ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการเล่นพนันบอล (ค่าเบต้า .26) และการรู้เท่าทันสื่อ (ค่าเบต้า .20) ตามลำดับ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 52.3

ในกลุ่มย่อยตามลักษณะชีวสังคม 6 กลุ่ม กลุ่มเพศชาย ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .46) รองลงมา คือ การรู้เท่าทันสื่อ (ค่าเบต้า .36) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 52.2 กลุ่มเพศหญิง ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด คือ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการเล่นพนันบอล (ค่าเบต้า .38) รองลงมา คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .33) สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว (ค่าเบต้า .16) และการสนับสนุนจากครู (ค่าเบต้า -.10) ตามลำดับ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 51.3 กลุ่มที่พอกอยู่กับพ่อแม่หรือญาติ ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .36) รองลงมา คือ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล (ค่าเบต้า .27) และการรู้เท่าทันสื่อ (ค่าเบต้า .19) ตามลำดับ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 50.3 กลุ่มที่ไม่ได้พอกอยู่กับพ่อแม่หรือญาติ ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .53) รองลงมา คือ การคิดแบบรับรู้คุณค่าแท้คุณค่าเทียม (ค่าเบต้า .40) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 71.4 กลุ่มที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองต่ำกว่าปริญญาตรี ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .33) รองลงมา คือ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการเล่นพนันบอล (ค่าเบต้า .25) การรู้เท่าทันสื่อ (ค่าเบต้า .20) และสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว (ค่าเบต้า .10) ตามลำดับ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 52.7 กลุ่มที่ระดับการศึกษาของผู้ปกครองเท่ากับหรือสูงกว่าปริญญาตรี ตัวแปรที่มีความสำคัญสูงสุด คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร (ค่าเบต้า .52) รองลงมา คือ การรู้เท่าทันสื่อ (ค่าเบต้า .25) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 53.5

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสนับสนุนสมมติฐาน พบตัวแปรสำคัญต่อการพัฒนาพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในกลุ่มรวม คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล และการรู้เท่าทันสื่อ ตามลำดับ และพบว่า ตัวแปรสำคัญที่เข้าทำนายในแต่ละกลุ่ม สามารถทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 50 ขึ้นไปในทุกกลุ่ม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า งานวิจัยนี้ได้ค้นพบตัวแปรทำนายสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลในนักเรียนแต่ละกลุ่มลักษณะชีวสังคมของประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้เกินร้อยละ 50 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

โดยนักเรียนในกลุ่มรวม พบอิทธิพลกัลยาณมิตรเป็นตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล และการรู้เท่าทันสื่อ ในกลุ่มย่อยพบว่า ตัวแปรที่ถูกคัดเลือกเข้าสู่สมการเป็นอันดับแรกสูงสุดมี 2 ตัว คือ อิทธิพลกัลยาณมิตรและเจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล โดยอิทธิพลกัลยาณมิตรเข้าทำนายกลุ่มย่อยได้ทั้ง 6 กลุ่ม และเข้าทำนายเป็นอันดับแรกได้ 5 กลุ่มจาก 6 กลุ่ม ยกเว้นกลุ่มเพศหญิง ส่วนเจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอลเข้าทำนายกลุ่มย่อยได้ 3 กลุ่ม (กลุ่มเพศหญิง กลุ่มที่อยู่

กับพ่อแม่หรือญาติ และกลุ่มที่การศึกษาของผู้ปกครองต่ำกว่าปริญญาตรี) โดยเจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอลเข้าทำนายเป็นอันดับแรกในกลุ่มเพศหญิง

งานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า เมื่อจะพัฒนาพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในสังกัดกรุงเทพมหานครควรพัฒนา ดังนี้ 1) ให้ความรู้แก่นักเรียนเพื่อสามารถเลือกรับสิ่งที่ดีจากเพื่อน ได้แก่ คำแนะนำ การสั่งสอนที่ดี ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ทำตามแบบอย่างที่ดีและรับฟังการตักเตือนห้ามปรามเมื่อมีแนวโน้มที่จะกระทำไปในทางเสื่อมเสีย 2) ฝึกให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอลด้วยการพัฒนาความคิด ความเชื่อ เพื่อตระหนักได้ว่าพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ ชอบพอใจและพร้อมที่จะหลีกเลี่ยงการพนันบอล 3) สร้างทักษะทางปัญญาให้นักเรียนรู้เท่าทันสื่อ เข้าใจเนื้อหาสาระ ประเมินได้ว่าสิ่งที่สื่อนำเสนอเป็นการเชื่อมโยงสู่การพนันบอลหรือไม่ และรู้จักปฏิเสธไม่รับเนื้อหาสาระที่แอบแฝง

ผลการวิจัยพบว่า อิทธิพลกัลยาณมิตร เป็นตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Intarakamhang (2013) ศึกษาเรื่องการเตรียมพร้อมสู่การทำงานอาสาและพัฒนา รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของการจัดการสุขภาวะตนเองที่เกี่ยวข้องกับการทำงานอาสาของบุคลากร มหาวิทยาลัย ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อนมีอิทธิพลทางตรงต่อทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในระดับสูง ค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.15 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 งานวิจัยของ Ket-um (2007) ศึกษาเรื่องการศึกษาลักษณะทางสังคม-จิตใจที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ พบผลว่า ตัวแปรการคบเพื่อนอย่างเหมาะสม เป็นตัวแปรอันดับแรกที่ทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ร่วมกับอีก 3 ตัวแปร (เจตคติต่อพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนา การถ่ายทอดทางพุทธจากบิดามารดา และความเชื่ออำนาจภายในตน) สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมตามหลักศีลธรรมของพุทธศาสนาของเยาวชนในสถานพินิจ ได้ร้อยละ 59 (เบต้า เท่ากับ .39) งานวิจัยของ Dhammajarern and Suwande (2004) ศึกษาตัวบ่งชี้ทางจิตสังคมของพฤติกรรมจริยธรรมของวัยรุ่นในเขตที่มีแหล่งยั่วยุคนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 6 พบผลว่า ตัวแปรการมีเพื่อนที่มีลักษณะดีมาก เมื่อตัวแปรนี้เข้าทำงานร่วมกับสถานการณ์อีก 4 ด้านรวมเป็น 5 ด้าน สามารถทำนายพฤติกรรมพัฒนาดตนเองของนักเรียนในโรงเรียนแหล่งยั่วยุคนักได้สูงสุดร้อยละ 34.8

ผลการวิจัยพบว่า เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล เป็นตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Khampho (2007) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางสังคมลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลในนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบผลว่า ตัวแปรทัศนคติต่อพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเล่นพนันฟุตบอลของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายโดยถูกคัดเลือกเข้าทำนายเป็นลำดับที่ 1 และสามารถทำนายพฤติกรรมการเล่นการพนันฟุตบอลได้ในลำดับที่ 1 ในทุกกลุ่มย่อย งานวิจัยของ Piamdee (2015) ศึกษาเรื่องลักษณะทางสังคมและลักษณะทางจิตที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมหลีกเลี่ยงอบายมุขของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า เจตคติที่ดีต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงอบายมุขเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำนายพฤติกรรม

หลีกเลี่ยงอบายมุขเมื่อร่วมกับตัวแปรอื่น สามารถทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงอบายมุขร่วมได้ร้อยละ 49 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (เบต้า) เท่ากับ .31 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

ผลการวิจัยพบว่า การรู้เท่าทันสื่อ เป็นตัวทำนายสำคัญของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Janpipatpong (2016) ศึกษาเรื่องปัจจัยภายในบุคคลและสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กด้วยปัญญาของนักศึกษาปริญญาตรีในเขตกรุงเทพมหานคร พบผลว่าการรู้เท่าทันสื่อออนไลน์เมื่อร่วมกับตัวแปรอื่น สามารถทำนายพฤติกรรมการใช้เฟซบุ๊กด้วยปัญญาด้านรวมได้ร้อยละ 62 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอย (เบต้า) เท่ากับ .167 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 งานวิจัยของ Suaysaard (2007) ศึกษาเรื่องปัจจัยทางจิตสังคมที่เกี่ยวข้องกับความพร้อมในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร พบผลว่าการรับรู้ข่าวสารด้านเพศจากสื่อมวลชนเมื่อร่วมกับตัวแปรอื่น สามารถทำนายความพร้อมในการมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักเรียนได้ร้อยละ 70.7 เป็นตัวทำนายอันดับแรก ทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อยทุกกลุ่ม ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

และงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า มีความสอดคล้องกับทฤษฎีหลักที่ใช้ในการอธิบายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอล คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Cognitive Learning Theory) ของ Bandura (1986) ที่ได้อธิบายสาเหตุของการเกิดพฤติกรรมของบุคคลว่า เกิดจากสาเหตุหลัก 2 ประการ คือ สาเหตุสภาพแวดล้อมทางสังคมและสาเหตุจากตัวบุคคล ซึ่งในงานวิจัยนี้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม ได้แก่ อิทธิพลกัลยาณมิตร และตัวแปรในกลุ่มปัจจัยด้านบุคคล ได้แก่ เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอล การรู้เท่าทันสื่อ ทั้งสองกลุ่มปัจจัย สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครได้ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้โดยโรงเรียน สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของเยาวชน อาทิ กรมกิจการเด็กและเยาวชน สามารถนำผลการวิจัยนี้มาสร้างเป็นแบบจำลองเพื่อส่งเสริมปัจจัยที่ทำให้นักเรียนเฝ้าดีมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ เนื่องจากพบว่า ปัจจัยที่ทำให้นักเรียนในภาพรวมมีพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้นั้น ตัวแปรทำนายทั้ง 6 ตัวแปร (อิทธิพลกัลยาณมิตร การสนับสนุนจากครู สัมพันธภาพที่ดีในครอบครัว เจตคติที่ดีต่อการเรียนเรื่องการพนันบอล การคิดแบบรู้คุณค่าแท้ - คุณค่าเทียม และ การรู้เท่าทันสื่อ) ล้วนสามารถทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ และสามารถทำนายในแต่ละกลุ่มตัวแปรด้านลักษณะชีวสังคมได้เกินร้อยละ 50 โดยในกลุ่มรวมตัวแปรที่มีความสำคัญที่สุด คือ อิทธิพลกัลยาณมิตร รองลงมา คือ เจตคติที่ดีต่อการเรียนเรื่องการพนันบอล การรู้เท่าทันสื่อ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป คือ 1) ควรทำการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุและอาชีพที่แตกต่างกันไป เช่น ศึกษากับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและกลุ่มวัยทำงานที่มีอายุ 20 ถึง 45 ปี เพื่อที่จะสามารถทราบถึงลักษณะและระดับของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลในทุกกลุ่มประชากร ตลอดจนการพบตัวแปรใหม่ซึ่งผลหรือมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้อย่าง

ครบถ้วน 2) จากผลการวิจัยที่พบว่า เจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอลและการรู้เท่าทันสื่อ เป็นตัวทำนายสำคัญด้านบุคคลที่มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลในลำดับต้น โดยด้านบุคคลเป็นตัวแปรทางปัญญาซึ่งสามารถพัฒนาได้ ดังนั้น จึงควรทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อพัฒนารูปแบบส่งเสริมการมีเจตคติที่ดีต่อการหลีกเลี่ยงการพนันบอลควบคู่ไปกับการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อนำผลการวิจัยมาสร้างทักษะที่ดีในการหลีกเลี่ยงการพนันบอลของนักเรียนต่อไป 3) จากผลการวิจัยที่พบว่า ตัวแปรที่ทำการศึกษาในงานวิจัยนี้ สามารถร่วมกันทำนายพฤติกรรมหลีกเลี่ยงการพนันบอลได้ร้อยละ 52.3 ทำให้ทราบว่า มีตัวแปรอื่นที่ยังไม่ได้นำมาศึกษาอยู่ราวร้อยละ 47.7 ดังนั้น จึงสามารถต่อยอดการศึกษาค้นหาตัวแปรสำคัญในลำดับถัดไป เพื่อเพิ่มความชัดเจนและครอบคลุมยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- Atkin, Charles K. (1973). *Anticipated communication and mass media information seeking public opinion quarterly*. (p. 208). New York: Free Press. Burgon.
- Bandura, (1986). *Social foundations of thought and action: a social cognitive theory*. Englewood Cliffs. N. J.: Prentice-Hall.
- Bowarnkitiwong, S. (2005). *sathiti prayuk thāng phruttkam sāt* [Statistics applied to behavioral sciences]. Bangkok: Chulalongkorn University Press.
- Center for Gambling Studies. (2015-2017). *sathānakañ kañ phanan nai sangkhom Thai pī Phō.Sō. sōṅghanhāroṅhāsippæēt thung Phō.Sō. sōṅghanhāroṅhoksip* [Gambling Situation in Thai Society in 2015-2017] Retrieved 1 November 2017 from http://www.gamblingstudy-th.org/imgadmins/book_file/2560-National-Survey-Presentaion-for-CGS-Seminar2561.pdf
- Dhammajarern, S; Suwande, L. (2004). *tuā bongchī thāng chit sangkhom khōṅ phruttkam chāriyatham khōṅ wairun nai khēt thī mī læng yuāyu nai radap tāng kan* [Psychosocial indicators of moral behavior of adolescents in high-temptation neighborhood] Bangkok: Behavioral science research institute, Srinakharinwirot University.
- Erikson, Erik H.; Erikson, Joan M. (1997). *The Life Cycle Completed* (extended ed.). New York: W. W. Norton & Company.
- Friedman, L. J. (2000). *Identity's Architect: A Biography of Erik H. Erikson*. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.

- Iam-Ui, J. (2006). *pat̄chai thī song phon tō phrut̄tikamk̄an khuāpkhum ton ‘ēng mai hai kiēokhōng kap ‘abāiyamuk khōng nakriān chuāng chan pī thī sī ‘amphœ mūāng chāngwat rā t̄ buri* [Factors contributing to self control behaviors in order to abstain from committing behavioral problems of students level 4, muang district, Ratchaburi province] (Master’s Thesis). Silpakorn University, Nakhon Pathom.
- Intarakamhang, U. (2013). *rāingān k̄anwīchai chabap thī nungrōjsīpsām ruāng k̄an wikhrō chœng sāhēt b̄æp phahu radap dān chit sangkhom læ phrut̄tikam khōng phu hai bōrikān læ phu rap bōrikān thī mī phon tō k̄an prap plīan phrut̄tikam siāng nai klum rōk ‘uān* [Multilevel Causal Analysis of Socio-Psychological and Behavior factors of Health Providers and Clients affecting Risk Behaviors Modification with Obesity]. (Research Report No. 143). Bangkok: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.
- Intarakamhang, U. (2014). *khūmū pramœn khwām rōpru dān sukkhaphāp phūā pōngkan k̄an tang khan kōn wai ‘an khuān samrap sattrī Thai wairun ‘āyū siphā - yīsip ‘et pī* [An Introduction to Health Education to Prevent Pregnant Pregnancy For Thai Women Adolescents 15-21 years (Health Literacy Scale for Unwanted Pregnancy Prevention)] Bangkok: The Department of Health Services Ministry of Public Health.
- Intarakamhang, U. (2015). *rāingān k̄anwīchai chabap thī nungrōjhoksīpsōng ruāng k̄antē rī yom phrōm sū k̄anthamngān ‘āsā læ phatthana rūpb̄æp khwāmsamphan chœng sāhēt khōng k̄anchatkañ suk phāwa ton ‘ēng thī kiēokhōng kap k̄anthamngān ‘āsā khōng bukkhalakōn mahāwitthayālai* [Readiness Preparation to Volunteer Working and Causal Relationship Model Development of Self- Wellness Management Related to Volunteer Working of University staff]. (Research Report No. 162). Bangkok: Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.
- Janpipatpong, T. (2016). *pat̄chai phāinai bukkhon læ saphāpwæt̄lōm thāng sangkhom thī kiēokhōng kap phrut̄tikam k̄anchai fēt̄buk duāi panya khōng naksuksā parinya trī nai khēt Krung Thēp Mahā Nakhōn* [Personal and Social Environmental Factors Related to Intellectual Facebook Consumption Behavior of Undergraduate Students in Bangkok Metropolis]. (Master’s Thesis) Bangkok: Applied Behavioral Science Research Institute, Graduate School, Srinakharinwirot University.

- Khampho, N. (2007). *patḥai thāṅ sangkhom laksana thāṅ cḥit thī kīēokhōṅ kap phruttkam kān tānthān kān lenkāphanan futbōṅ nai nakriān chan matthayommasuksā tōṅ plāī* [Social Factors and Psychological Characteristics Related to Resisting behavior to Football Gambling of Secondary School Students]. (Master's Thesis) Bangkok: Behavioral science research institute, Srinakharinwirot University.
- Ket-um, P. (2007). *kānsuksā laksana thāṅ sangkhom cḥitḥai thī kīēokhōṅ kap phruttkam tāṁ lak sīnlatham khōṅ phut sāsanā khōṅ yaowachon nai sathān phinit* [Psychosocial Characteristics related Buddhism's Morality Behavior of Juvenile in Remand Home, Observation and Protections]. (Master's Thesis) Bangkok: Applied Behavioral Science Research, Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Kiatmahachai, K. (2012). *patḥai thāṅ cḥit sangkhom thī kīēokhōṅ kap khwāmsāmāṅ nai kān khūāpkhum ton 'ēṅ khōṅ yaowachon chāi thī kratham phit* [Psychosocial Correlates of Self Control Ability of Male Juvenile Delinquents]. (Master's Thesis). Bangkok: School of Social and Environmental Development, National Institute of Development Administration.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). *Determining sample size for research activities. Educational and Measurement*, 30, 607-610. Duluth: University of Minnesota.
- Likert, R. (1932). *A technique for measurement of attitudes. Archives of Psychology*, 140. New York: The Science Press.
- McGuire, W.J. (1985). *The nature of attitudes and attitude change*. Handbook of Social Psychology. In Garder Lindzey. New York: Random House.
- Nye, F. Ivan. (1958). *Family Relationships and Delinquent Behavior*. New York: Wiley.
- Payutto, P.A. (2016). *Dictionary of Buddhism*. Nakornpathom: Trilakbooks.
- Pinthong, S. (2012). *thatsana khōṅ cḥaonāthī tamruāt sangkat kōṅ bangkhapkān tamruāt nakhōnbān hok tōpanhā kān prāpprām kān phanan thāi phon futbōṅ nai khēt phūnthī raphitchōp* [Attitude of Metropolitan Police Division 6 toward the Suppression of the Gambling over the Football Match in Their Precincts]. (Master's thesis). Bangkok: Social Work, Thammasat University.

- Piamdee, M. (2015). *laksana thāng sangkhom læ laksana thāng čhit thī kiēokhōng kap phruttikam likliāng ‘abāiyamuk khōng nakriān radap matthayommasuksā nai phāk tawan ‘ōk čhiāng nuā* [Social and Psychological Factors related to Temptation Avoidance Behaviors of Students in Secondary School in The North - East Region]. (Master’s Thesis) Bangkok: Applied Behavioral Science Research, Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Rueger, S., Malecki, C., Demaray, M. (2010). *Relationship between Multiple Sources of Perceived Social Support and Psychological and Academic Adjustment in Early Adolescence: Comparisons across Gender. Journal of Youth and Adolescence, 39, 47-61.*
<http://dx.doi.org/10.1007/s10964-008-9368-6>
- Sinsup, S. (2000). *kānpriāpthiāp phon khōng kān fuk phruttikam klā sadæng ‘ōk kānchai tuā bæp læ kānchai sathanakān čhamlōng thī mi tō phruttikamkān likliāng yaseptit khōng nakriān chan prathomsuksā pī thī hā thī yū nai klum siāng rōngrīan bān makhā (khongruthathibūa suwan ‘anusōn) ‘amphœ nōn sūng čhangwat Nakhōn Rāčhasimā* [A comparison of the effects of Assertive Training, Cartoon Modeling technique and Simulation on drug Avoiding behavior of risk prathom suksa 5 students of Banmakha school (khongritbuasuwananusorn) in Amphoe Nonsung, Changwat Nakornratchasima]. (Master’s Thesis). Bangkok: Educational Psychology, Srinakarinwirot University.
- Stevens, R. (2008). *Erik H. Erikson: Explorer of Identity and the Life Cycle*. Basingstoke, England: Palgrave Macmillan.
- Suaysaard, S. (2007). *patchai thāng čhit sangkhom thī kiēokhōng kap khwām phrōm nai kānmī phruttikam siāng thāng phēt khōng nakriān chan matthayommasuksā tōn ton nai Krung Thep Maha Nakhōn* [Psychosocial Factors Related to Sex Risk Behavior among Junior High School Students in Bangkok]. (Master’s Thesis) Bangkok: Applied Behavioral Science Research Institute, Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Tangney; Baumeister; Boone. (2004). *High self-control predicts good adjustment, less pathology, better grades, and interpersonal success*. NCBI: US National Institutes of Health.
- Tansuwannond, C. (2007). *phonkān fuk ‘oprom phūā phatthanakān rūthao than sū khōng naksuksā mahāwitthayalai rāčaphat suān Dusit* [Effects of Training on Media Literacy Development of Suan Dusit Rajabhat University Students]. Dissertation, Ph. D. Bangkok: Applied Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.

- Trirat, N. (2017). *rāingān sathānakān kān phanan nai sangkhom Thai pī sōṅgphanhārōjḥoksip* [Gambling Situation in Thai Society in 2017] Retrieved 10 October 2017 from http://www.gamblingstudy-th.org/issues_topic_1/315/1/1/สถานการณ์การพนัน2560/
- Ubon, A. (2001). *sukkhaphāp chit khōṅg nakriān wairun thī malak sō na khroṅkhrūā kān ‘ōprom liāngdū lāe samphanthaphāp nai khroṅkhrūā tāng kan* [Mental health of adolescent students with family characteristics. Parenting and family relationships are different. (Master’s Thesis) Bangkok: Ramkhamhaeng University.
- Ubon, N. (2009). *bæpphæñ khwāmsamphan rawāng khwāmsāmāt nai kān khit wikhrō kap kān rūthao than sū nangsuphim khōṅg nakriān radap matthayommasuksā sangkat samnakngān khēt phūnthī kānsuksā samut prakān khēt nung* [Relationship Pattern Between Analytical Thinking Ability and Newspaper Literacy of High School Students, Samutprakarn Education Area 1’ Office]. (Master’s Thesis) Bangkok: Educational Research and Statistic, Graduate School, Srinakharinwirot University.
- Voracharoensri, S. (2007). *kānsuksā thaksa chīwit lāe kānsāng mō de lok lum fuk ‘ōprom phatthanā thaksa chīwit khōṅg nakriān wairun* [A Study of Life Skills and A Training Group Model Construction for Developing Life Skills of Adolescent Students]. Dissertation, Ph.D. Bangkok: Applied Behavioral Science Research Institute, Srinakharinwirot University.